

תוכנית רדיו עם רון נשיאל 8 בינואר 2005 – קלפים פראיים

בשבועיים האחרונים מאז שהטסונמי פקד את דרום מזרח אסיה, אנשים לא מפסיקים לשאול אותי בציניות " אז מה חזית את הטסונמי?"

דומני כי הגיע הזמן להציג בפני מאזיננו הנאמנים שיטות חיזוי מאוד מיוחדות בעזרתן עתידנים מנסים לחזות מאורעות הנראים כל כך בלתי צפויים ובלתי הגיוניים. הגיע הזמן להעלות את המאזינים שלנו כיתה בלימודי העתיד.

בעשור האחרון, מתפתח זרם מאוד מעניין בחקר העתיד המנסה לחקור את סוג הדברים הפראיים הללו. הזרם הזה מכונה Wild Card Futurists.

כזכור לך, רון, חקר העתיד באופן כללי, מושתת על ההנחה שיש הגיון במערכות. בעזרת הגיון זה אנחנו היום מנסים לחזות את השלבים הבאים במערכת. לזה אנחנו קוראים תחזית.

כל זה נכון במערכות מאוזנות. אבל מה קורה כשהמערכת לא מאוזנת. האם אפשר במצב זה לחזות מה יהיה השלב הבא אצלה?

למשל, לנסות לחזות שבמצב מלחמה עם הפלסטינים, לא אחר מאשר אריק שרון ייזום וינהל מהלך של התנתקות ופירוק יישובים!

זרם חדש זה יוצא מנקודת הנחה, שבמערכות כאוטיות, הבלתי סביר הופך להיות מאוד סביר והבלתי הגיוני הופך להיות הגיוני.

העתידנים הללו חוקרים את התסריטים הבלתי הגיוניים לכאורה במטרה לעזור לארגונים בהכנת פרוצדורות תגובה למצבים קיצוניים.

אז הנה כמה דוגמאות של תסריטים פראיים ובלתי הגיוניים כאלה שנערכו על ידי חוקרים כדי שאנשים לא יחשבו שלא ניתן לחזות גם מצבים ממש מטורפים.

יש כמובן תסריטים בלתי הגיוניים שלא קשה לתאר כמו למשל מטר של מטאורים שפוגע בכדור הארץ ויוצר תהליכים הרסניים.

אבל מה דעתך על התסריט הבא: גל של אלטרואיזים שפורץ בעולם. לכאורה אנחנו חיים היום בתחושה שהעולם נעשה יותר אנוכי ומנוכר. אבל מה יקרה אם גל של התנדבות ונתינה מעצמך יפרוץ בעולם. מה המשמעויות הכלכליות של התופעה? כיצד זה ישנה את המוסדות שלנו, וכן הלאה.

חשוב שנבין, רון, גם תסריטים אלו לא נעשים מתוך סתם דמיון. יש בידינו היום מתודולוגיות בעזרתן אנחנו מאתרים את הסימנים להתפרצויות בלתי הגיוניות לכאורה כאלו. תסריט גל האלטרואיזם נבנה על בסיס תצפיות שנערכו בערים גדולות בעולם. למשל נצפו אנשים – סתם עוברי אורח ברחוב הומה – העומדים ליד מדחנים שמכוניות חנו לידם. הם צפו באנשים המוסיפים מטבעות סתם במדחנים על מנת שבעלי המכוניות לא יקבלו קנסות חניה.

תסריט אחר נערך כדי לנסות להבין מה יקרה אם האקרים יצליחו לסחוט את נגיד גרינשפן ויתבעו ממנו להעלות את הריבית בעוד כמה נקודות. מה המשמעות של אירוע כזה כשהדבר יודע בעולם? מה ההשלכות של אירוע כזה על כלכלות העולם, וכן הלאה.

תסריט אחר עוסק בהתמוטטות הדולר.

תסריט אחר עוסק מה אם ציר כדור הארץ יקבל תפנית קטנה והקטבים יזוזו בכמה מאות קילומטרים.

אגב, אני לא מכיר אף אחד שעשה תסריט בלהות מה יקרה ומדינת ישראל תפסיד במלחמה, למשל עם החמאס?

בסופו של דבר המטרה של עריכת תסריטים כאלו היא להתכונן טוב יותר ולנהל משברים ביעילות גדולה. כי היו ועוד יהיו הרבה מאורעות בלתי הגיוניים. שלא יקרה מצב כמו שקרה בטסונמי האחרון בו עשרות אלפי גופות מוטלות במשך ימים רבים.